

MET GOEDERTIERENHEID GETROKKEN.

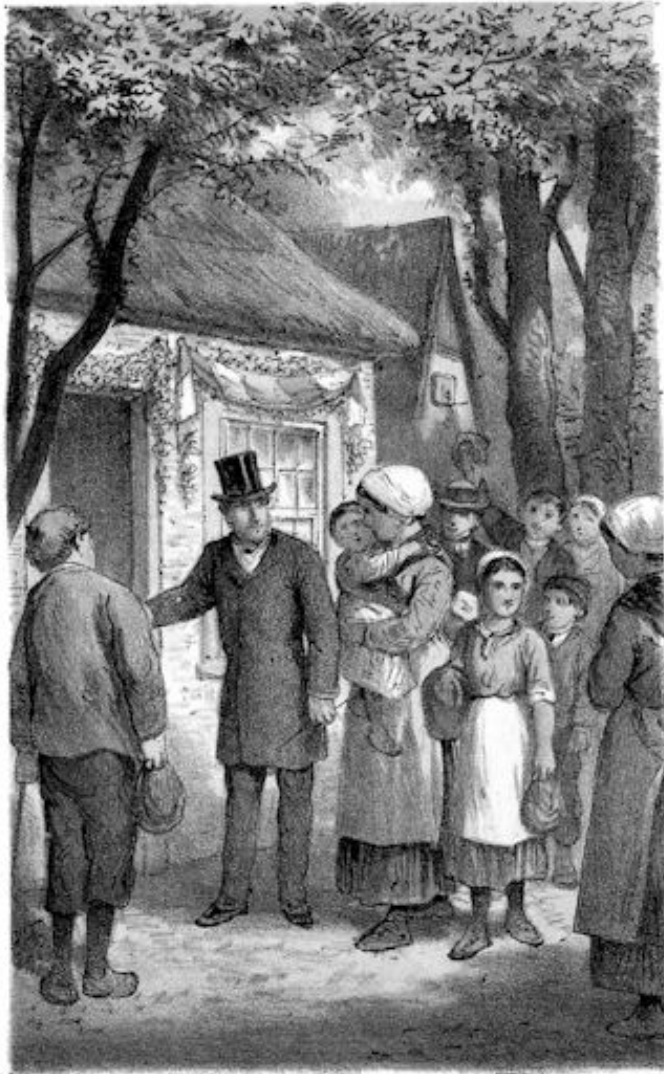
EEN VERHAAL

DOOR

ADELPHA.

„Ik heb u liefgehad met eene eeuwige
liefde, daarom heb Ik u getrokken met
goedertierenheid.” JER. 31 : 3.

NIJKERK
G. F. CALLENBACH.

I.

Het was een heldere Decemberdag; de late vorst was pas ingevallen en had haar verstijvenden adem laten gaan over alles wat zich onder haar bereik bevond. Wit en hard waren de velden; wit, schitterend wit de grassprietjes en varens aan den kant van 't smalle voetpad, dat zich met tallooze kronkelingen over de met laag hakhout begroeide heuveltjes slingerde, evenwijdig met, doch altijd op zekeren afstand van den straatweg, die van de stad A. naar het dorp Houtwijk leidde. De lucht was helderblauw en de koude niet scherp genoeg om hinderlijk te zijn voor een wandelaar, die lust mocht gevoelen, stil te staan om de schoonheid van het landschap te bewonderen. Alles ademde stilte; geen vogel deed zijn vroolijk getjilp hooren of sprong lustig van tak tot tak; geen windje bewoog de enkele dorre bladeren aan de kale struiken, die geduldig de beroofde takken omhoog hieven, of ze ook een zoeler luchtje mochten opvangen, dat hen kon aanmoedigen de nog veilig sluimerende knopjes te doen ontspruiten.

Maar voor die kalme schoonheid had eene eenvoudig, doch zindelijk gekleede boerenvrouw, die met haastigen tred over den hardbevoren grond voortstapte, geen oog. Zonder om zich heen te zien vervolgde zij haar weg, steeds haastiger, af en toe zich een weg banend tusschen enkele lage struiken door, om de bochten van het pad af te snijden. Indien zij zooveel haast had, waarom volgde ze dan niet den rechten straatweg, die haar zeker veel eer tot haar doel zou leiden? Het scheen, dat zij reden had, dien te vermijden: ze behield althans het pad, totdat ze eensklaps, links afwijkende, den grooten weg overstak en een zijlaantje insloeg. Nadat ze eenigen tijd had voortgelopen, trof een dof, onregelmatig geluid haar oor.

„Daar is Tiemen aan 't werk,” mompelde zij halfnuid en inderdaad, een hoek omslaande, zag zij twee houthakkers, die met korte slagen de stevige stronken aan de zijde van den weg omhieuwen.

„Ge 'n avond vrouw Snijders,” riep een hunner, terwijl hij de bijl even deed rusten en met de linkerhand zijne pet wat naar achteren schoof: „Wel, hoe staat het er mee! Is Bart vrij?”

De aangesprokene, die den wensch scheen te hebben gekoesterd, ongemerkt voorbij te gaan, moest nu wel even haar tred inkorten om te antwoorden.

„Nee Tiemen,” klonk het toen ietwat bitter: „de heeren van 't gerecht hebben gemeend, dat mijn man schuldig is.”

„Veroordeeld!” riep de ander blijkbaar verwonderd: „Bart Snijders veroordeeld! Wie had dat kunnen denken! En...”

Maar vrouw Snijders had haar weg reeds vervolgd en liet hem vrij, zijne verdere opmerkingen te maken tot zijn kameraad, een jongen man, die, hoewel hij bleef doorwerken, toch even opkeek om 't gesprek aan te hooren.

„Wie had dat kunnen denken!” herhaalde de eerste spreker: „zoo'n braaf, oppassend man: wat een slag voor zijn vrouw en kinderen!”

„Ja, voor hen is 't erg;” bevestigde de ander: „maar ik voor mij, ik heb dien Bart met zijn lange gezicht nooit recht vertrouwd.”

„Niet vertrouwd?” vroeg Tiemen: „daar is me nooit wat van gebleken, Gerrit Zonneman! Ik dacht, dat hij eer recht had, u te wantrouwen.”

De ander wierp hem een boosaardigen blik toe: „Die fijnen hebben ze altijd achter de mouw,” zei hij op minachtenden toon: „maar 't is waar: gij behoort zelf ook tot hen en kunt dus geen kwaad van hen hooren.”

„Ik zal tenminste nooit gelooven, dat Bart Snijders een dief is, al is de schijn ook nog zoo tegen hem. Daar zijn er wel, die vrij rondloopen en die heel wat meer op hun geweten hebben dan hij!” Tiemen zette zijne ontboezeming kracht bij door een dubbel hevigen slag met zijne bijl en ging daarna zwijgend met zijn werk voort.

Inmiddels had vrouw Snijders hare woning bereikt; 't was

een ee avondig huisje, doch, ofschoon slechts met een rieten dak gedekt, niet bepaald armoedig te noemen. Geen enkele ruit ontbrak er in het smalle venster, en, al was het glas ook wat verweerd, 't zou zeker wel meer licht hebben doorgelaten, als de vensterbank niet zoo vol had gestaan met uitgebloeide geraniumplanten, die geen zonnestraaltje binnenlieten, dat ze met mogelijkheid op hun geelgroene bladeren konden opvangen.

Hoe het dan ook zij, licht of niet, het was daarbinnen recht huiselijk. De groote Friesche hangklok en het glimmend geboende kastje naast den schoorsteen, de schilderijtjes aan den muur en het nette hoektafeltje, waarop de groote Bijbel rustte, gaven zelfs blijken van eene zekere welvaart, die niet werden wedersproken door het uiterlijk van de bewoners. Een jong meisje van veertien of vijftien jaar zat voor de vierkante tafel kousen te stoppen en hield tevens een waakzaam oog over een zasje van zes, dat bezig was met veel zorg eene oude pop uit en aan te kleeden. Bij het binnentreden harer moeder zag Brechtje, zoo heette de oudste, op, met dezelfde vraag in 't oog, die de oude houthakker aan den weg had uitgesproken.

„Nee Brechte,” antwoordde de arme vrouw, moedeeloos op een stoel nederzinkend: „vader is veroordeeld: hij heeft een jaar gevangenisstraf gekregen.”

„Maar, moeder!” riep Brechtje verschrikt uit: „hoe is dat mogelijk? Vader is immers onschuldig, dat weet toch iedereen!”

„Wij weten het, kind: maar wat zegt dat, als er geen bewijzen zijn, om die onschuld aan 't licht te brengen? En toch...” De arme vrouw boog het hoofd en weende bitterlijk. Zoolang zij buiten was, had zij zich weten goed te houden; nu moesten de opgekropte smart en verontwaardiging zich lucht geven.

„Moeder, moedertje, wat is er?” smeekte de kleine Hanna, die, verwonderd dat moeder haar bij het binnentreden niet, zooals gewoonlijk, tot zich had geroepen, reeds was opgestaan en zich tegen haar aanvleide. „Waarom huilt moeder zoo?” ging het kind voort, en half werktuigelijk nam vrouw Snijders de kleine op den schoot en liet zich door haar liefkoozen.

„Stil, Hanna,” zei Brechtje zacht: „laat moeder met rust; moeder heeft verdriet.”

Gedurende eenige oogenblikken werd het regelmatig getik

van de hangklok door niets anders afgebroken dan door het snikken van de bedroefde vrouw. Besluiteloos stond Brechtje naast haar: zij durfde niets vragen, en toch: zij wilde zoo gaarne meer van de zaak hooren; zij begreep niet recht wat moeder had gezegd: vader kon toch niet voor een jaar *in de gevangenis* worden gehouden? Ja, hij was vóór een paar weken daarheen geleid, maar iedereen had gezegd, dat het slechts voor een korten tijd was, dat het eene vergissing moest zijn: vanmorgen nog had Tiemen Harmsen, toen hij, op weg naar zijn werk, voorbij het huisje kwam, haar over de onderdeur toegeeroepen: „Wees maar niet bang, Brechte, vader zal te avond wel met moeder naar huis komen!” — En nu!

Eindelijk greep zij moed, en, de hand op haar moeders schouder leggende, zeide zij op zachten toon: „Wat is er dan toch gebeurd, moeder? Het kan toch niet zijn . . .”

Ja: wat was er toch gebeurd, vragen wij met Brechtje, en, om een antwoord te bekomen op die vraag, willen wij niet wachten op vrouw Sniijders' onsamenhangend verhaal van de gebeurtenissen van dien eenen dag, maar liever eenige weken teruggaan en eens zien, hoe de zaken toen stonden.

Houtwijk was een dorp, zooals vele andere. 't Was niet bij uitstek welvarend, maar ook niet bijzonder arm; het werk lag er wel niet opgeschept, maar een vlijtig arbeider kon er toch goed zijn brood verdienen, en vond er daarom evenals overal elders vele benijders, die, te traag om evenals hij, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat „in het zweet huns aanschijns” te werken, zich vergenoegden met te klagen over het harde lot, dat hun zooveel minder beschikte dan hun meer bevoorrecht buurman.

Indien iemand den naam van een vlijtig arbeider verdiende, dan was het Bart Sniijders; van den opgang der zon tot lang na haar ondergang was hij onvermoeid aan 't spitten, zaaïen, wieden of oogsten van 't stuk land, dat achter zijne woning lag. „Ledigheid is des duivels oorkussen” was zijne lijfspreuk, die hij reeds vroeg ook zijn kinderen inprentte, en zoo waren allen in zijn gelukkig gezin, van de oudste tot de jongste, weldra van de waarheid van dien gulden stelregel overtuigd.

Het was boer Sniijders goed gegaan naar de wereld: de Heer

had zijn arbeid gezegend en hij kon getuigen, dat het hem nooit aan iets had ontbroken. Wel was het hem, toen zijn gezin aangroeide, nu en dan eens moeilijk geweest zijne pacht op den bepaalden dag te betalen, maar tot hertoe was hij toch nog nooit iemand een penning schuldig gebleven, en was er zelfs nog wel eens iets overgeschoten voor een hongerigen buur.

In den afgeloopen herfst echter hadden er te Houtwijk vreemde geruchten geloopt. Er werd verteld, dat de burgemeester, die met zijn gezin eene buitenplaats bewoonde, waarvan de moestuin achteraan Sniijders' akker grensde, reeds verscheidene malen allerlei kleinigheden had vermist, die gewoonlijk 's nachts buiten in de veranda bleven staan. Nu eens was het eene bloeiende plant, dar weer een sierlijk bloemenmandje, dat spoorloos verdween en, hoe de burgemeester ook alles aanwendde om den dader te ontdekken, het scheen, dat deze het al bijzonder slim overlegde: het gelukte hem althans steeds aan alle nasporingen te ontkomen.

Plotseling echter was er een ernstiger feit voorgevallen. Er was op Zuidenhof, zoo heette de plaats van den burgemeester, ingebroken en, behalve eenige waardelooze kleinigheden was er eene, in het oog der dorpelingen belangrijke som gelds uit eene lade van eene schrijftafel ontvreemd. Het moest een „bekende” dief zijn geweest, die het misdrijf had gepleegd, hoe had hij anders kunnen weten, dat juist dien enkelen nacht de familie van huis was en dat juist dat ééne raam van mijnheers studeerkamer zoo slecht sloot, dat het met weinig moeite van buitenaf kon worden geopend? De oude tuinman was boven alle verdenking verheven: de man had al veertig jaar in de familie gediend en was daarenboven in de laatste jaren hardstikken doof; dat was dan ook de reden, dat hij niets van het onraad had bemerkt, hoewel hij tot geruststelling van de beide dienstmeisjes in het benedenhuis had geslapen. Zoodra de burgemeester dien ochtend thuiskwam, was er een gerechtelijk onderzoek ingesteld, dat echter voorloopig zonder eenigen goeden uitslag bleef. De voetstappen, die men duidelijk kon volgen, leidden door den moestuin naar het land van boer Sniijders, en gingen daar verloren, maar dat beteekende niets, want ieder inbreker moest hebben verkozen langs die zijde het huis te naderen, liever dan de oprijlaan te kiezen, die er van den

straatweg heenleidde. Wat echter meer licht wierp over de treurige zaak, was eene ontdekking, die eenige dagen later werd gedaan. De kamer waar het misdrijf was gepleegd mocht door geen der huisgenooten worden betreden, doch de veranda waarop de rāmen van het woonvertrek uitkwamen, kon niet aan de kinderen worden ontzegd. Toen nu, als naar gewoonte, de kleine Anton, het jongste zoontje van den burgemeester, daar op zijn stokpaardje heen en weer reed, gleed hij eensklaps uit en viel op den grond. Op zijn geschrei kwam zijne moeder toelooopen en richtte hem op, maar de knaap had vrij ernstig zijn handje bezeerd aan iets scherp, dat op den grond lag en jawel: daar vond men vlak bij het raam van de studeerkamer, eene kleine, scherpe vijl, die zeker door den onbekenden inbreker moest zijn verloren.

Onbekend? — Neen, nu niet langer, want dáár, aan het handvat stonden duidelijk de letters: B. S. — Hoe was het mogelijk! Bart Snijders, de boer, die achter Zuidenhof woonde: zulk een knappe, oppassende man! Neen, dat moest een misverstand zijn: hij hield den ouden tuinman immers wel eens, wanneer deze zijn werk niet alleen afkon: zeker had hij bij eene dezer gelegenheden dit stuk gereedschap verloren! In elk geval zou de zaak worden onderzocht: was Snijders onschuldig, dan zou dat spoedig geneeg blijken.

En de zaak werd onderzocht, maar — Bart Snijders' onschuld bleek niet. Integendeel: de verdenking tegen hem werd nog zwaarder, toen hij de vijl als zijn eigendom erkende en weldra was zijne schuld in de oogen der rechters ontwijfelbaar, toen, na eene nauwkeurige huiszoeking, in een hoek van zijn schuurtje, verborgen onder een hoop aardappelzakken, de beide bronzen beeldjes ontdekt werden, die eveneens in den nacht van den diefstal waren verdwenen.

Geen van de omstanders was zeker meer verwonderd en geschokt door deze vondst dan boer Snijders zelf. Toch, hoe hij ook met kracht zijne onschuld betuigde, tegenover zulke sprekende bewijzen baatten hem zijne woorden niets en, niettegenstaande de tranen en smeekbeden zijner vrouw en kinderen, werd hij als een dief opgebracht en, naar het heette, voorloopig in de gevangenkamer te A. opgesloten.

Op den dag, waarop ons verhaal aanvangt, was zijne zaak onderzocht, — met welken uitslag weten wij. Beschuldigd van diefstal door inbraak, was Bartholomeus Snijders veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf.

II.

Wij zijn eenige maanden verder en nog altijd heerscht de winter met bijna onverminderde gestrengheid, dekt velden en wegen met zijn sneeuwmantel en maakt het den landman onmogelijk iets te verdienen.

Is de armoede daarbuiten groot, in de steden doet zij zich niet minder gevoelen: koud en guur blaast daar de wind door de straten en jaagt hun, die noodzakelijk uit moeten zijn, eene rilling door de leden, terwijl zij zich haasten om zoo spoedig mogelijk het een of ander tehuis te bereiken. Wij willen dus ook maar zoo kort mogelijk in de straten vertoeven en liever eene schuilplaats zoeken in gindsch huis waarvan de geopende deur ons tot binnegaan schijnt te noodigen.

't Is echter geene gastvrijheid, die daaruit spreekt: zoodra wij zijn binngetreden, bemerken wij dat maar al te duidelijk. Naakte, hopeloze armoede grijnst ons tegen van de kale, vuile muren, uit de donkere gang en van de steile trap, met hare vermoldde treden, waarlangs slechts een slap touw afhangt om enig steunsel te geven voor de hand. Toch willen wij haar opstijgen en eens gaan zien wie er daarboven wonen. Bovengekomen klinkt ons uit eene der achterkamers eene kinderstem tegemoet, die ons aanlokt er binnen te treden en gebruik te maken van ons voorrecht om ongeziene getuigen te zijn, van wat er daar voorvalt.

't Is een hol, ongezellig vertrek waaruit een smeulend turfvuurtje tevergeefs poogt de koude te verdrijven. Eene waggelende tafel, een paar oude stoelen en eenige planken aan den muur, die zoowel tot linnenkast als provisiekamer schijnen te dienen, maken al het huisraad uit, terwijl eene openstaande bedstede en een stroozak in een hoek achter de deur tot slaapplaatsen verstrekken aan de bewoners.

Kan het zijn, dat we in dit armoedig verblijf eene oude

kennis terugvinden? Ja, waarlijk: dáár, in den versten hoek, bij het hooge raam, dat op meer dan eene plaats slechts eene zwakke papieren beschutting levert tegen den guren wind, die er dan ook vrij doorheen blaast, zit vrouw Snijders. Wel is zij veranderd sinds wij haar voor de eerste maal zagen en 't is geen wonder: er is veel gebeurd, sedert zij hare vorige woonplaats verliet.

De schande van haar echtgenoot, al wist zij haar onverdiend, had haar zwaar gewogen en, ofschoon zij eerst in het bewust-zijn harer onschuld, het hoofd fier had opgehouden, langzamerhand hadden de booze geruchten, die kwaadsprekers als Gerrit Zonneman in het dorp verspreidden, veld gewonnen en men begon de arme vrouw met wantrouwen aan te zien. In het begin had zij niet begrepen, waarom de buren de hoofden bij elkaar staken, zoodra zij voorbijging, maar, toen haar twaalfjarige Aert eens met een blauw oog van school kwam en verontwaardigd vertelde, dat hij met Rooden Hein had gevochten, omdat deze zeide, dat zijn vader een dief was, toen was haar een licht opgegaan en het was haar onmogelijk geweest, langer te blijven in eene plaats waar zij niet meer onbesproken haar gang kon gaan. Haar besluit was spoedig genomen: zonder haar man kon zij toch haar tegenwoordig huisje niet blijven bewonen: inplaats van naar een ander om te zien, wilde zij maar liever voor altijd het dorp verlaten en naar eene groote stad trekken, waar niemand haar kende, waar niemand haar de schande van haar echtgenoot zou verwijten.

Over de keus waarheen dacht zij niet lang na: in Amsterdam had zij eene nicht wonen, die evenmin als zijzelve aan Barts onschuld zou twijfelen: aan deze zou zij schrijven een huisje voor haar te huren, waarin zij een kruidenierswinkeltje kon opzetten. De verkoop van haar mooie menubeltjes, van de eenige koe en van alles wat zij maar eenigszins kon missen, bracht genoeg op, om wat winkelwaren in te koopen en de eerste weken huur te verzekeren, en zoo vertrok dan op zekeren morgen, in 't laatst van Januari, het gezin van boer Snijders per spoor naar de hoofdstad.

Dat was me een drukte aan dat groote station! De kleine Hanna en Liesje, het zusje, dat op haar volgde, zetten groote oogen op, toen zij al het gewoel zagen en angstig klemden zij

zich vast aan moeder en Brechte, alsof deze haar konden beschermen. Gelukkig, dat nicht Rika, die volgens belofte de familie zou komen afhalen, het angstig wachtende groepje spoedig vond om hen naar de nieuwe woning te begeleiden.

Ja: „Amsterdam is een groote stad” dat had vrouw Snijders ook wel geweten, maar hoe groot het was, dat bemerkte zij toch nu pas. Het schemerde haar voor de oogen, als zij tolkens en telkens weer een hoek moest omslaan en, toen zij eindelijk, na ruim een half uur gaans, stilstonden voor een somber huisje in eene nauwe straat, zag zij nicht Rika verschrikt aan: deze kon toch niet meenen dat zij hier zou moeten wonen!

Maar er was niets aan te doen: voor de huur, die zij kon geven, waren deze twee kamertjes, één voor winkel en één voor woonvertrek, het beste wat zij kon krijgen en met een zucht, half van berouw over wat zij was begonnen en half van angst voor de toekomst, werd de nieuwe woning betrokken. Nicht Rika was zoo vriendelijk mogelijk en bleef helpen om alles in orde te maken, 'tgeen, daar er niet veel te verhuizen was, spoedig was geschied.

De eerste dagen, zoolang moeder nog wat geld in kas had, was alles nogal gegaan, maar, toen het eigenlijke middel van bestaan, de winkel, meer zelfstandig moest optreden, toen was het eerst gebleken hoe onvoldoende dat was. Wel kwam er af en toe een koper, maar: „je moet het maar opschrijven, deerne,” heette het dan tot Brechtje, die al recht knap en handig hielp, en, als ze dan schuchter opmerkte, dat ze niet borgen kon, want dat ze van de verdienste moesten leven, dan wierp de klant gemelijk eenige stuivers op de toebank en ging heen om niet weer terug te komen.

Zodoende kwam al zeer spoedig de nood aan den man. Nicht Rika had zelve een zwaar huishouden en kon niet altijd bijspringen, hoe gaarne ze ook wilde, en andere kennissen had vrouw Snijders in de geheele stad niet: zoo had ze het immers zelve gewild! Eenige weken werd er nog geleefd van de winkelwaren, die het gezin een jaar lang hadden moeten onderhouden, maar toen ook deze bijkans waren verteerd, moest er opnieuw worden verhuisd. Juist acht dagen, voordat wij er haar aantroffen, had de ongelukkige moeder met hare vier

kinderen het ellendige zolderkamertje in de Hooisteeg betrokken.

Geen wonder dan, dat de arme vrouw recht bedrukt was. Nergens zag zij licht: ze had geen andere inkomsten dan de weinige stauvers daags, die Aert, haar eenige zoon, met pakjesdragen of sjonwen verdiende; geen hulp van menschen, bovenal: geen bijstand van den Besten Vriend, die de Zijnen in den nood nimmer alleen laat. Wel had zij, in de dagen van haren voorspoed, trouw „hare godsdienstplichten waargenomen”, d. i. hare kerkbeurt had ze zelden overgeslagen, hare kinderen waren naar de Zondagschool gezonden, ja zelfs had zij toegezien, dat het versje daarvoor werd geleerd en gekend, maar daar was het ook bij gebleven. Haar man was altijd „godsdienstiger” geweest dan zij: menigmaal had hij haar des avonds, als zijn dagwerk was volbracht, voorgelezen uit den Bijbel, doch, hoewel ze dan altijd gewillig had toegelusterd, hadden die verhalen nooit een diepen indruk gemaakt op haar gemoed: zij kende ze reeds zoolang, zij wist nauwkeurig den geheelen gang van het verlossingswerk, maar, behoefte aan een Verlosser, aan een persoonlijken Zaligmaker, had zij nog nooit gevoeld. Natuurlijk had zij wel eens kwaad gedaan, „ieder mensch was immers een zondaar,” — zelfs wilde zij wel toegeven, dat het vóór haar dood nog eens anders met haar moest worden, maar, wanneer die geheimzinnige verandering met haar moest plaatsgrijpen, — och, daar dacht ze liever maar niet over na!

En de Heer, die juist weet, wat ieder van Zijne schepselen behoeft, zag, dat zij noodig had, door een diepen weg te gaan, om tot de kennis van Zijne heerlijkheid te komen. Indien Zijne kinderen het oer sluiten voor Zijne roepstem, wanneer Hij hun in Zijne groote liefde enkel zegeningen schenkt, dan is Hij wel genoodzaakt, hun het zware kruis op de schouders te leggen, maar het is *dezelfde liefde*, die ook dat toezendt. Wie toch zal den Vader van hardheid beschuldigen, die Zijn kind ziet voortgaan aan den rand van den afgrond, en het vandaar terugtrekt, zelfs al doet Hij het met eene schijnbare ruwheid, die het eene wonde toebrengt, welke het geheele leven pijnlijk blijft, maar die noodig is om het voor altijd het wandelen op het gevaarlijke pad te beletten en het steeds dichtert tot Hem te drijven!

Maar vrouw Snijders was nog niet ver genoeg om in de

wending, die haar lot had genomen, de liefdevolle leiding eens Vaders te zien. Zij peinsde en tobde in stilte over haar ongeluk en liet zich zelfs niet uit hare mijmering opwekken, door de stem van de kleine Hanna, die haar reeds verscheidene malen bij haar boezelaar had getrokken en gevraagd, of Brechte en Liesje dan nog niet thuishkwamen?

„Ik weet het niet, kind,” zeide zij eindelijk op neerslachtigen toon: „ze zullen wel niet langer uitblijven dan noodig is, met deze kou.”

„Krijgen wij ons avondeten, als Brechtje thuis is?” ging de kleine voort.

„Ja liefje: Brechtje is uitgegaan om brood te koopen; tot zoolang kan Hanna nog wel wachten, nietwaar?”

Het kind antwoordde niet. „Moeder,” begon het weer na een poosje: „mag ik eens gaan kijken, of Brechte en Liesje nog niet aankomen?”

Een antwoord was onnoodig, want juist werden er voetstappen gehoord op de trap en een oogenblik later traden de beide meisjes binnen.

„O Brech, ben je daar eindelijk... wat ben je lang uitgebleven!” was Hanna's begroeting, zoodra zij haar zusjes zag, en inderdaad: zij waren geruimen tijd weg geweest, veel langer dan ze gewoonlijk uitbleven, wanneer ze in een van de winkeltjes in de buurt hunne inkoopten gingen doen.

„Waar zijt gij geweest, kinderen?” zei vrouw Snijders, terwijl zij opstond om Liesje te helpen, zich te ontdoen van haar doekje.

„In de kerk,” riep Liesje, zoo gauw zij kon: „'t was er zoo mooi, net als bij ons op Zondagschool.”

„Och wel neen Lies,” verbeterde Brechtje, terwijl zij haar mandje op de tafel zette: „was dat nu een kerk! Alleen maar een groote kamer, maar er was een dominé en die vertelde van de heidenen.”

„Maar hoe kwaamt ge daar?” vroeg de moeder, terwijl ze het brood uit Brechtje's mand haalde en er van begon te snijden.

„Wel, hier in de straat hadden ze geen brood meer en dus moest ik wel verder op gaan; juist hadden we er een gekregen en we wilden naar huis komen, toen we langs een groot gebouw kwamen, waarvan de deur openstond; we bleven even staan kijken

naar al de menschen, die naar binnen gingen en toen zei de man, die aan de deur stond, dat we er gerust ook in mochten gaan: Liesje had zoo'n lust, want het was er zoo lekker warm"

"Ja maar, jij wou ook, Brech," viel Liesje haar in de rede, verontwaardigd, dat de schuld op haar zou worden geworpen: „en, moeder, ik heb een plaatje gekregen — kijk, hier is het . . ." en de kleine haalde een gekreukeld blaadje papier te voorschijn, dat zij zorgvuldig in haar zak had bewaard.

"Ja, we bleven niet, totdat het uit was, want ik was bang, dat het te laat zou worden, maar bij het weggaan stond er weer een andere man aan de deur en die vroeg aan Liesje of ze al kon lezen en gaf haar toen een plaatje . . . laat het me nog eens zien, Lies!"

Liesje reikte het haar over. „Mij ook, laat mij ook eens kijken," riep de kleine Hanna, die zich inmiddels al met een stuk brood had getroost. — „Wat staat er op, Brech, lees eens voor?" vroeg zij, toen ze het plaatje, — eene voorstelling van den Heiland, predikende tot de Hem omringende scharen — lang genoeg naar haar zin had bekeken.

„Roept mij aan in den dag der benauwdheid, Ik zal er u uit helpen en gij zult Mij eeren," las Brechtje, met duidelijke stem.

„Op den achterkant staat ook wat," zei Liesje haastig.

„Ik zal u niet begeven en zal u niet verlaten," vervolgde Brechtje langzaam: „en daaronder:

Zijt gij in moeite, zorg of nood,
En ziet gij nergens licht,
Dan slechts van Boven hulp verwacht,
Naar Boven 't oog gericht.

Van menschen wacht u hulp noch heil,
Hoe gij ook om u ziet,
Maar Hij, die 't leven voor u gaf,
Begeeft, verlaat u niet."

„Wat praat gij toch, kinderen — eet toch eerst uw boterham, nu gij die nog krijgen kunt," zei vrouw Snijders ongeduldig, terwijl ze haar plaats bij het venster weer innam.

Haar raad werd gevolgd en gedurende eenige oogenblikken werd er niet meer over „het plaatje" gesproken, maar toen de boterham op was en de lamp aangestoken, begon het opnieuw.

„Wat beteekent het, moeder, dat op Liesje's plaatje staat?" vroeg kleine Hanna, terwijl zij zich tegen hare moeder aanleide.

„Ik heb het niet goed gehoord," zei vrouw Snijders ontwijkend: „laat Brechtje het u maar voorlezen."

Brechtje gehoorzaamde en wachte toen op moeders uitlegging.

„Wat beduidt het moeder?" herhaalde Hanna.

Vrouw Snijders kuchte en hoestte onrustig en zeide toen op gejaagden toon: „Het beteekent, dat wie verdriet heeft, of ongelukkig is, zich maar tot den Heer Jezus moet wenden om geholpen te worden."

„Wie moet dat doen, moeder: iedereen?"

„Ja natuurlijk, kind, iedereen: dat is te zeggen: die er naar geleefd heeft."

„Waarom helpt de Heer ons dan niet?" vroeg Liesje verwonderd: „zou Hij niet weten, dat wij hier zijn?"

„O Lies, hoe dom;" zei Brechtje verontwaardigd: „net alsof de Heer niet altijd alles weet en ziet, dat weet je toch ook wel."

„Ja maar, waarom helpt Hij ons dan niet?" hield Liesje aan: „hebt u het Hem misschien niet gevraagd, moeder?"

„Ik weet het niet, Liesje, — maar vraag nu maar niet meer, kind, het wordt tijd voor u en Hanna om naar bed te gaan; komt kruipt er maar in."

Gewillig lieten de beide kleinen zich uitkleeden. Hanna babbelde vroolijk voort, maar Liesje was bijzonder stil en toen hare moeder haar optilde om haar in de bedstede te leggen, zeide zij op nadenkenden toon: „Mag ik het Hem dan nu eerst eens vragen, moeder? Misschien zal Hij het dan wel doen."

De moeder knikte toestemmend en aanstonds knielde het kind neder en zei op eerbiedigen toon:

„Och lieve Heer: U weet dat wij hier zijn, wil U ons dan als 't U blijft hier vandaan helpen en wil U ook maken, dat vader weer thuis komt? Als 't U blijft lieve Heer, dos het toch, Amen."

„Zou de Heer ons nu gauw helpen, moeder?" zei ze, van haar knietjes opstaande, en, toen de moeder niet antwoordde, sloeg het kind liefkoozend de armpjes om haar hals en fluisterde:

„wees nu maar niet meer zoo bedroefd, moeder: wij zullen nu zeker niet lang meer hier blijven.”

't Was stil in het armoedige vertrekje, doodstil. Toen zij zich had overtuigd, dat hare beide kleinen slapen, zette vrouw Sniijders zich weer naast Brechtje aan de tafel neer, maar een geruime tijd ging voorbij, zonder dat een van beiden een woord sprak.

„Wat blijft Aert lang uit van avond,” zoo verbrak het meisje eindelijk de stilte.

„Ja — de arme jongen; hij doet al wat hij kan om wat voor ons te verdienen, — 't is zijne schuld niet, als hij niet meer mee thuisbrengt.”

Vrouw Sniijders sprak op een toon alsof hare gedachten verre, verre weg waren van de woorden, die ze uitsprak, — en inderdaad zoo was het: er was iets anders, dat haar hart bezig hield: Liesje's woorden van zoeven hadden haar diep getroffen. Het was waar: zij had den Heer niet gevraagd om uitkomst uit deze ellende; wel was zij niet tegen Hem opgestaan, maar haar ongeluk had haar toch verbitterd en — indien het nu toch eens waar was: indien Hij nu *ook tot haar* de boodschap zond: „Roep Mij aan in den dag der benauwdheid en Ik zal er u uithelpen” . . .

Maar neen, dat was immers „voor wie er naar leefden”! En had zij er naar geleefd? Mocht zij met eenigè zekerheid hopen, dat de Heer haar, ook haar zou helpen?

Zij werd in haar overpeinzingen gestoord door het binnentreden van haar zoontje, een flinken knaap, die, zooals zijzelve zoeven had getuigd, alles deed wat hij kon om wat voor haar te verdienen. „Ik zal voor u werken, moeder,” had hij gezegd, toen zij hun dorp verlieten, en hij had woord gehouden: van 's morgens vroeg totdat het donker werd, bood hij aan station of haven zijne diensten aan voor het dragen van pakjes of wat men hem maar wilde toevertrouwen. Wel zou hij veel liever op een ambacht zijn gegaan: al zoolang had hij zich in zijne droomen in eene timmermanswerkplaats gezien en in betere dagen had vader hem dan ook beloofd, dat hij, zoodra hij twaalf jaar zou zijn, bij baas Rekkers in de leer zou mogen . . . maar juist nu hij zijn twaalfde jaar had bereikt, was alles veranderd: de vervulling van zijn wensch werd onmogelijk en, zoo een-

vondig alsof het vanzelf sprak, zette hij de gedachte daaraan uit zijn hoofd en deed wat in zijne macht stond om zijne moeder te ondersteunen.”

„Wel Aert, wat breng je mee?” vroeg Brechtje, opziende.

„Niet veel,” zei hij moedeeloos, terwijl hij den inhoud zijner zakken, een paar dubbeltjes en eenige centen, op tafel wierp.

Vrouw Sniijders zeide niets; zij was het reeds gewend, avond op avond dit antwoord te hooren, en als in eene soort van verdooving berustte zij in haar lot. Zij dacht er niet aan, wat de toekomst zou brengen, — zij durfde er niet aan denken: in dit opzicht leefde zij naar het Bijbelsche voorschrift: „Zijt niet bezorgd tegen den dag van morgen . . . iedere dag heeft genoeg aan zijn zelfs kwaad.” Ja, het kwaad van *ieder*en dag was meer dan genoeg, — had ooit iemand zoóveel te dragen gehad als zij?

„Raadt eens, wien ik vandaag heb gezien?” zei de knaap eensklaps op levendiger toon, terwijl hij de boterham at, die Brechtje voor hem had neergezet.

„Wel, weet ik het!” zei Brechtje: „nicht Rika misschien, of een van de kinderen.”

„Mis, — maar ik zal het u maar vertellen: gij raadt het toch nooit . . . Gerrit Zonneman!”

„Wat zegt gij? Gerrit Zonneman? Wat komt die hier uitvoeren!” riepen vrouw Sniijders en Brechtje als uit één mond: „Hebt gij wel goed gezien, jongen,” voegde de moeder er bij: „hoe zou die nu hier komen?”

„Wel, met den trein, net zooals wij hier gekomen zijn,” sprak Aert, lachend over hunne verwondering: „Ik zag hem van morgen, toen ik aan het station stond uit te kijken naar een karrewietje, en jawel, daar kwam hij aanslingeren met zijn Zondageche jas aan, en een pakje kleeren, in zijn hand. Hij stond te kijken of hij geen tien kon tellen” . . .

„Gij hebt hem toch niet aangesproken?” viel zijne moeder hem in de rede.

„Wel neen, zou ik?” zei Aert verontwaardigd. „Er waren er nog genoeg bij om hem den weg te wijzen, en ik dacht: hoe minder ik met je te maken heb, hoe beter, maatje!”

Met goedertierenheid getrokken.

„Gelukkig!” zachtte vrouw Snijders: „maar wat kan die man hier komen doen, — ik begrijp er niets van.”

Het nieuwe bericht had de gedachte aan Liesje's woorden verdrongen en het gezin verdiepte zich in allerlei gissingen en mogelijkheden totdat de moeder verklaarde, dat ze voor niets de olie in de lamp lieten verbranden, en ieder zijne armoedige legerstede opzocht.

III.

„Och mijnheer, of u alsjeblieft eens bij mijn zusje zou willen komen: mijn zusje is zoo ziek, dat moeder zegt: als er geen dokter bijkomt, zal ze zeker sterven en er staat op uw deur, dat u de dokter is, daarom dacht ik, dat ik het u maar eens moest komen vertellen.”

Dr. Booms zag den knaap, die door de dienstbode in zijn spreekkamer was gelaten en nu met de pet in de hand vóór hem stond, doordringend aan. De dokter had goede oogen, die gewend waren met één opslag tot op den grond der zaken door te dringen, en op het gelaat van Aert Snijders, want deze was het, las hij „eerlijkheid en goede trouw.”

„Wel jongen, wat scheelt uw zusje?” zei hij, toen het onderzoek naar zijn zin was afgeloopen.

„Moeder zegt, dat ze de koorts heeft, mijnheer, en ze ligt te praten en te scheeuwen, dat men er akelig van zou worden.”

„Hoe heet gij, knaap en waar woont gij? Dan zal ik eens bij u aankomen,” zei de dokter vriendelijk, en, nadat Aert zijn adres had opgegeven, vertrok hij met een heel wat geruster hart dan waarmee hij was gekomen; — want: als er maar een dokter bij Liesje kwam, zou zij immers wel beter worden!

Zou het enkel het „toeval” zijn geweest, dat Aert dien morgen van de honderden doktershuizen, die hij dag aan dag in het groote Amsterdam voorbijliep, juist het eerst langs dat van Dr. Booms voerde? Zou niet Hij, die den loop van wolken, zee en winden regelt, ook den gang van den knaap, die in zijn eenvoud was uitgegaan „om een dokter te halen voor zijn zusje,” hebben bestierd? Aert had het in elk geval niet beter kunnen

treffen, want vriendelijker en hulpvaardiger man dan Dr. Booms was er in de geheele stad niet te vinden. Hij was een volger van den grooten Medicijnmeester, Die niet alleen genezing voor het lichaam, maar ook van de ziel aanbracht en, waar er eene roepstem van Dien Meester tot hem kwam, wees hij die, voor zoover het in zijn vermogen stond er aan te voldoen, nimmer af.

Volgens zijne belofte begaf hij zich dus in den loop van den morgen naar het aangeduide adres in de Hooisteeg. De kamer van vrouw Snijders werd hem door de bureu, die allen hunne deuren openden om te zien wat voor een meneer daar voorbijkwam, spoedig aangewezen en kalm trad hij er binnen.

Het was een tooneel vol ellende, dat hem wachttte. In den donkersten hoek van 't vertrek zaten vrouw Snijders en Brechtje voor de bedstede, waaruit hem eene klagende kinderstem tegemoetkwam, die, nu eens zachter, dan luider, allerlei onsamenhangende woorden prevelde. Op het hooren van een voetstap zag vrouw Snijders verwonderd op.

„Ik ben de dokter, vrouwtje: gij hebt mij laten roepen . . .” begon de binnentredende, haar verwonderden blik ziende. „Uw dochtertje heeft mijne hulp noodig, nietwaar?” vervolgte hij vriendelijk: „laat mij maar eens even bij haar.” En eer de moeder nog recht wist, wat er geschiedde, had hij hare plaats naast de bedstede ingenomen en nam hij het gloeiende handje van de kleine zieke tusschen zijne vingers.

„Mijnheer,” begon vrouw Snijders, toen zij van hare eerste verbazing was bekomen: „neem mij niet kwalijk, maar ik weet niet . . . ik begrijp niet . . . ik . . . wij hebben niets om u te betalen, mijnheer . . . en ik weet ook niet wie u hierheen heeft geroepen.”

„Dus is mijne komst eene verrassing voor u?” zei de dokter glimlachend: „nu, maak u daarover maar niet bezorgd: over de rekening zullen wij het wel eens worden, als eerst uw kleine meid maar beter is. Hoe lang ligt zij al zoo?”

„Drie dagen geleden, met dat barre weer, is zij voor 't laatst boodschappen wezen doen met haar zusje. Toen denk ik, dat ze 't beet heeft gekregen, want den nacht daarop is ze ziek geworden; nu op 't oogenblik is zij bijzonder rustig, maar ze kan liggen kermen en kreunen, dat ik niet weet, wat ik er aan doen moet, 't arme schuap!”

Belangstellend boog de dokter zich over het kind heen en vol medelijden zag hij op dat vermagerde gezichtje en de groote blauwe oogen, die hem zonder eenige uitdrukking aanstaarden.

„Ik heb wel hoop, dat we uw kleine meid zullen behouden, moedertje,” zei hij eindelijk, zich opnieuw tot vrouw Sniijders wendende: „mits wij haar eene betere ligging en meer versche lucht kunnen bezorgen. Die kan zij hier niet hebben: 't was dunkt mij het best, als ik u maar een briefje gaf, om haar naar 't Kinderziekenhuis te laten brengen.”

Vrouw Sniijders barsite in tranen uit. „Mijn kind naar 't gasthuis, — dat nooit! Och, laat mij mijn kind behouden, dokter, — wie kan haar beter oppassen dan hare moeder? Als zij naar 't gasthuis gaat, zal zij zeker sterven, en wanneer haar vader dan terugkomt...”

„Is uw man niet bij u? Waar is hij dan nu?” vroeg de dokter belangstellend.

Vrouw Sniijders zweeg; daar had ze zich versproken... hoe kon ze zeggen waar haar man op 't oogenblik was! — Ze werd beurtelings bleek en rood, toen zij den onderzoekenden blik van den dokter op zich gevestigd voelde, maar het was haar onmogelijk te antwoorden: hoe zou ze een vreemden duidelijk maken, dat haar man onschuldig was: hij zou haar immers toch niet gelooven?

Brechtje voorkwam haar. „Vader zit in de gevangenis,” zei ze eenvoudig: „maar hij heeft niets geen kwaad gedaan...”

De dokter liet haar niet uitspreken. „Woont gij hier reeds lang?” vroeg hij gejaagd: „en waar zijt gij geweest voordat gij hier kwaamt?”

„We hebben eerst in de Zoutstraat gewoond,” zei Brechtje verwonderd: „maar vóór dien tijd in Houtwijk, — daar was vader boer en hadden we een mooi huisje...”

„Uw vader heet Bart Sniijders, nietwaar?” en, toen Brechtje bevestigend antwoordde, ging de dokter op ernstigen toon, alsof hij tot zichzelf sprak, voort: „Voorwaar: des Heeren wegen zijn wonderbaar.... wie had dat kunnen denken! Vrouw Sniijders!” vervolgde hij, zich tot deze wendend: „ik heb eene goede tijdig voor u: eene recht goede tijdig: ik heb de bewijzen in handen, dat uw man onschuldig is.”

De aangesprokene zag hem aan, alsof zij niet recht begreep, wat hij zeide: inderdaad: dit was wel het laatste, dat zij kon verwachten van een vreemde te zullen hooren!

„Ik zal u alles vertellen,” hernam de dokter: „en dan zult gij u, evenals ik, in aanbidding nederbuigen, als gij ziet, hoe wondervol de Heer dit alles heeft geleid. — Gij kendet in Houtwijk een zekeren Gerrit Zonneman, nietwaar? Welnu, drie dagen geleden heeft deze het ongeluk gehad, bij het uitwijken voor een rijtuig met beide beenen onder de tram te raken. Hij werd voor dood opgenomen en naar het gasthuis gebracht, waar hij inderdaad twee dagen lang bewusteloos heeft gelegen, zoodat wij niet anders dachten, dan dat hij zou heengaan, zonder eerst nog bij kennis te zijn geweest. Gisteravond echter keerde zijn bewustzijn weder en in het gezicht van den naderenden dood heeft hij mij de bekentenis gedaan, dat hij en geen ander den diefstal heeft gepleegd, waarvan uw man is beschuldigd. Het schijnt, dat hij reeds lang eene hevige afgunst jegens u allen had gekoesterd, daar uw man, naar hij meende, de oorzaak was geweest, dat hij zijne plaats als bouwknicht bij een uwer bureu had verloren...”

„Juist, omdat hij ook daar allerlei oneerlijkheden had gepleegd,” viel vrouw Sniijders hem in de rede.

„En hij meende zich niet beter te kunnen wreken,” vervolgde de dokter: „dan door de schuld van zijn misdrijf op uw man te werpen, 't geen hij deed door eenige van de gestolen voorwerpen in zijne schuur te verbergen. Het gestolen goed heeft hem echter geen voordeel aangebracht. Nu hij meende, dat hij, zonder argwaan te wekken, het dorp kon verlaten, kwam hij hierheen met het plan eens recht goed te leven van het geld, dat hij zoelang zorgvuldig verborgen had gehouden, — en gij ziet hoe de Heer hem hier is tegemoet getreden. Dit heeft hem de oogen geopend voor de grootheid zijner zonde; hij toont een waar berouw en heeft dezen nacht onder heete tranen den Heer gesmeekt om die vergeving, die Hij den berouwhebbenden zondaar nimmer weigert. Hij heeft niet lang meer te leven: toen ik hem dezen morgen bezocht, was zijn grootste wensch nu, voordat hij stierf, ook nog verzekerd te zijn van de vergeffenis van u en uw man, opdat hij in vrede zou kunnen

heengaan. Hij durfde echter niet de geringste hoop koesteren, dat hij u nog op deze aarde zou weerzien, want hij wist niet, waar gij waart heengegaan Gij ziet, hoe wonderlijk de Heer ook hierin voorziet: gij zult hem toch zeker uwe vergiffenis niet weigeren, waar de Heer hem de Zijne reeds heeft geschonken?"

IV.

Een vroolijke, warme zonneshijn overgiet het frissche, jonge groen, waarmee velden en boomen opnieuw zijn getooid. Lustig tijlpen en piepen de vogeltjes, terwijl ze samen overleggen, welke van de takken dit jaar hun nestjes zullen dragen, — eene belangrijke vraag in het vogelenrijk, die wel eens aanleiding kan geven tot hevige twisten, waarbij de grijze en brune veertjes door de lucht vliegen. Heden echter wordt er zelfs door de strijdustigste onder de musschen aan geen oneenigheid gedacht: er is eene atmosfeer van vrede en geluk in de lucht, die niemand lust gevoelt te verstoren.

Zóó althans denken de bewoners van gindsch, half tusschen het groen verscholen huisje er over. De bovendeur er van staat open om de warme voorjaarslucht in te laten en daarbinnen zien wij een recht gelukkig gezin vereenigd. Een oud man treedt naar buiten en roept nog even over de onderdeur: „nu, atjuus vrouw Snijders, morgen kom ik eens even naar Bart kijken; zeg hem maar vast, dat Tiemen Harmsen hem het beste wenscht en dat hij althans nooit aan zijne onschuld heeft getwijfeld.”

Vrouw Snijders ziet hem na met dankbaren blik en keert dan terug tot haar troepje bij het venster, dat weer, evenals toen wij het huisje voor de eerste maal zagen, vol staat met bloempotten, geschenken van de bureu, die allen door vriendelijkheid het vroeger begane onrecht zoeken goed te maken.

Want vrouw Snijders bewoont weer het oude huisje in Houtwijk. Hoe zich alles heeft toegedragen? Ja, dat is eene lange historie en toch was alles zóó vlug in zijn werk gegaan, dat het vrouw Snijders nog is, alsof zij in een gelukkigen droom leeft, waaruit zij zoo straks zal ontwaken. Maar neen: het is alles werkelijkheid, heerlijke werkelijkheid . . . en zij ziet

op het drietal bij het venster, waar Brechte en Hanna het nog altijd zwakke zusje de mooie platen toonen van een boek, dat zij zoeven voor haar bij den burgemeester mochten halen, — en zij drukt haar kind, dat haar als uit den dood is wedergegeven, aan haar hart, en schreit heete tranen van dankbaarheid. Nog nimmer is zij zoo gelukkig geweest als nu, want de verandering, die in hare uitwendige omstandigheden heeft plaatsgegrepen, is nog maar eene geringe afschaduw van de omkeering en vernieuwing van haar gemoed. Sinds zij tot de erkenning is gekomen van de groote liefde, waarmede haar Hemelsche Vader haar lot heeft geleid, heeft die liefde haar leven doorstroombd en geheilgd en zij kan geen woorden genoeg vinden, om de trouw en goedheid, waarmede Hij haar voortdurend verzorgt, te loven en te prijzen.

Toen zij die liefde kende, kostte het haar geene moeite Gerrit Zonneman de misdaad, die hij jegens haar had begaan, te vergeven: had zij zich niet te beschuldigen van een veel grooter schuld van ondankbaarheid, en ongehoorzaamheid tegenover Hem, die haar nooit anders dan liefde had bewezen? — En zij stond aan zijn sterfbod en dankte God opnieuw, dat Hij ook dezen armen zondaar nog ter eifder ure tot Zijne heerlijkheid had geroepen.

Door de bemoeiingen van Dr. Booms en met volle toestemming van de moeder, die nu toch had ingezien, dat er het welzijn van haar kind mee werd bedoeld, was kleins Liesje nog dienzelfden dag naar het Kinderziekenhuis gebracht, en wel niet om daar te sterven, maar om, na langer dan eene week tusschen leven en dood te hebben gezweefd, aan de overgelukkige moeder te worden wedergegeven. Maar zij behoefde niet weer in het ellendige achterkamertje terug te komen: de burgemeester van Houtwijk, die door Dr. Booms op de hoogte van de zaken was gebracht, haalde zelf de verongelykte familie na naar zijn dorp terug en voerde haar naar dezelfde, nog ledig staande pachthoeve, waar haar door alle dorpelingen een hartelijk welkom werd bereid.

En vandaag zou Aert wat vroeger terugkomen van baas Rekkers, bij wien de burgemeester hem op zijne kosten in de leer had gedaan, — want heden zou al dit geluk de kroon

worden opgezet door de terugkomst van den onschuldigen gevangene. Zijne invrijheidsstelling was, niettegenstaande de door Dr. Booms opgeschrevene en door getuigen onderteekende schuldbekenenis van Gerrit Zonneman langer uitgebleven dan zijne vrienden hadden gewenscht, — maar vandaag was de lange wachttijd vergeten, want nu zou hij immers als een vrij man, in zijne eer hersteld, wederkomen!

En hij kwam weder en, toen in het eerste geluk van het wederzien, geen van allen een woord sprak, was het Liesje, die de stilte verbrak door te zeggen: „En het is allemaal gekomen, vader, nadat ik den Heer Jezus heb gevraagd, om ons te helpen.”

„Dan willen wij er Hem nu allen te zamen voor danken, mijn kind,” zeide de vader, en hij knielde neder met zijn geheele gezin en stortte uit de volheid van zijn hart zijne dankbaarheid uit voor den Heer, die alles zoo wonderbaar had geleid.

En dien avond, toen de kinderen sliepen en man en vrouw nog eens samen den weg overdachten, dien de Heer had gekozen om hen tot Zich te trekken, toen had ook hij eene bekenenis te doen en, met eene van ontroering trillende stem verhaalde hij, hoe ook voor hem de diepe weg ten zegen was geweest. „Ik meende,” sprak hij: „dat ik den Heer kende en dat ik Hem diende en daarom was ik in mijne eigene oogen veel beter dan zij, die Zijn dag ontheiligen of in andere openlijke zonden vervallen. Maar in mijn hart woonden dezelfde zondelust en dezelfde wederspanning als in dat van den ergsten misdadiger — en ik had den eenzamen tijd in de gevangenis noodig om dat te leeren inzien. Zoolang ik in mijn werk was, ging ik daarin op en maakte daarvan mijn afgod, maar dáár, in de eenzaamheid leerde ik Zijne stem verstaan en zag ik in, hoe ik, al drukte niet de schuld op mij, die mij werd ten laste gelegd, toch moest worden verlost van een geheel leven van zonde en ongerechtigheid.... en, Gode zij dank! Hij heeft mijne overtredingen verre van mij gedaan! — Ja waarlijk,” vervolgde hij: „de prijs, dien wij voor dezen vrede hebben betaald, is niet te hoog. Hij had ons kunnen straffen, naar wat wij verdiend hebben, en zie: Hij zendt ons enkel nieuwe zegeningen.... Voorwaar: Hij heeft ons liefgehad met eene eeuwige liefde, daarom heeft Hij ons getrokken met goedertierenheid!”